

До: Изпълнителен съвет
Фонд „Научни изследвания“

ВЪЗРАЖЕНИЕ

от колектива на подаден проект FFNNIPO_12_01038

Във връзка с обявената от Фонд „Научни изследвания“ процедура за достъп до експертните оценки от страна на ръководителите на некласирани проектни предложения по конкурсна сесия „ФИНАНСИРАНЕ НА ФУНДАМЕНТАЛНИ НАУЧНИ И НАУЧНОПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ В ПРИОРИТЕТНИТЕ ОБЛАСТИ“ – 2012г., депозирахме на 09.01.2013 г. писмена заявка в деловодството на Фонд „НИ“ с вх.№ 9411/6 от 09.01.2013 за запознаване със съдържанието на рецензиите и поставените оценки на **проект FFNNIPO_12_01038**. След 8 дни получихме по електронната поща отговор от:

Subject: FNI

Date: Thu, 17 Jan 2013 12:25:18 +0200

From: FNI2012 <fni2012@mon.bg>

To: lgeorg@inrne.bas.bg

съдържащ две рецензии на проекта:

(а) Рецензент А – 96 точки

Обща оценка на експерта (Сумата на точките по критерии 1,2,3,4)	100	57	96
Заключение (ако е необходимо)			
Проектното предложение е с много висока научна стойност и попада по-скоро към фундаменталните изследвания, като малка част е свързана с образователната практика и широката приложимост. Всички членове от екипа са квалифицирани специалисти с широк опит в изпълнението на проекти.			

(б) Рецензент Б – 95 точки

Обща оценка на експерта (Сумата на точките по критерии 1,2,3,4)	100	57	95
Заклучение (ако е необходимо)			
Предлаганият проект има висока стойност и се препоръчва за изпълнение.			

Още първият поглед върху съдържанието на рецензиите, по-специално, стилът на коментарите на рецензентите и особено отсъствието на солидна (или въобще някаква) тяхна аргументация за отнемане на няколкото точки от максималния възможен брой („достатъчно“ за да не бъде класиран проектът!) ни дават сериозни основания да подозираме, че **въпреки видимата добронамереност и двамата**

рецензенти не са квалифицирани специалисти по тематиката на нашия проект.

По-долу следва подробно излагане и обосновка на нашите аргументи.

ВЪЗРАЖЕНИЯ СРЕЩУ ОТНЕТИ ТОЧКИ В РЕЦЕНЗИЯ А:

1.1 Съответствие на целите на изследването с приоритетна област, в която се кандидатства	5	3	4
Коментар (попълва се задължително)			
Предлаганият проект е научно и фундаментално изследване по характера си в научната област физика/математика. Втора цел на проекта представлява подготовка на висококвалифицирани специалисти в тази си проектното предложение попада в приоритетната област научни изследвания с приложение в педагогическата сфера.			

В коментара на рецензент А по този критерий **няма никакъв критичен аргумент**, който да обоснове отнемането на 1 точка от оценката. Както е посочено още в Анотацията на проекта:

Целите на настоящия проект са: (i) да се придобият нови знания за структурата и поведението на материята на ултрамикроскопични и на галактически разстояния; (ii) да даде съществен принос към подготовката на висококвалифицирани специалисти за професионална им реализация в такива важни иновативни области на науката и технологиите като "релятивистка квантова информатика" и "нови енергийни източници, базирани на субядрени процеси".

Точните и ясни формулировки в параграф „Цели на проекта“ от проектното предложение отстраняват всякакви възможни недоразумения относно смисъла на приоритета „Научни приложения в педагогическата област“ в контекста на нашия проект. Тук не става дума за приложения в областта на гимназиалното или началното университетско образование, а за подготовката и развитието на млади учени-специалисти (магистри и докторанти) в реалните условия на изследванията на **предния фронт на световната наука** (цитираме от проектното предложение, стр.6): *Особено важна цел е подготовката на висококвалифицирани специалисти за тяхната бъдеща професионална реализация в споменатите в т.(А) [релятивистка квантова информатика и изследванията на структурата на ядрената материя] изключително важни области на науката и технологиите на бъдещето.*

2.3 Съответствие между компетенциите на колектива и проектното предложение (въз основа на научни публикации, патенти, внедрени технологични решения и т.н.)	6	4	5
Коментар (попълва се задължително)			
Екипът по проекта е абсолютно компетентен да изпълни проектното предложение. Членовете са общо 38, а има приложени само 34 CV на членове на екипа, като съществува несъответствие в имената спрямо посочените на заглавната страница (акад. Галев, акад. Тодоров, инж. Пунчева, Вирджиния Досева. Екипът е широк, съответства като компетенции, експертиза, владеене на езици, международни специализации и участия в международни и национални проекти			

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

Отнемането на 1 точка по този критерий буди недоумение по две причини. Първо, самият рецензент А признава, че „екипът по проекта е абсолютно компетентен да изпълни проектното предложение“. Второ, забележката му, че за 4 члена на колектива, които са **консултанти** на проекта, няма приложени CV е **неправомерна и противоречаща на официалните инструкции** от ФНИ за попълване на проектните предложения, както е отразено в публикувания на интернет-сайта на ФНИ файл FAQ_2.doc (цитираме):

Въпрос: Изисква ли се представяне на CV за консултантите в конкурсите на ФНИ ?

Отговор: Не.

Тук бихме добавили, че е абсурдно за експерт в конкретната научна област на проекта да не е чувал кои са световноизвестните български учени акад. Иван Годоров и акад. Чавдар Палев (понастоящем – пенсионери, и по тази причина само консултанти на проекта). И така, категорично настояваме да ни бъде върната отнетата по този критерий точка!

3.2 Обоснован финансов план и мобилизация на ресурси от различни източници, включително финансиране от бизнеса	6	4	5
--	---	---	---

Коментар (попълва се задължително)

Финансовият план е добре формулиран, особено в частта за закупуване на необходимата апаратура. Средствата в перото командировки са необходими, но прави впечатление, че заемат най-висок процент от общите разходи.

Считаме отнемането на 1 точка по този критерий за неправомерно поради **неоснователността на забележката на рецензента относно дяла на командировките** в общия финансов план (40%).

Ако рецензент А наистина е квалифициран експерт в конкретната научна област на проекта, той би трябвало да знае, че основният двигател и генератор на успеха във фундаменталните научни изследвания и в професионалното израстване на младите учени (основен приоритет на проекта) е именно директната комуникация (научни обсъждания и консултации) с водещите световни експерти и максимално интензивното разпространение и пропагандиране на научните резултати на колектива на всевъзможни авторитетни международни научни форуми в чужбина – конференции, симпозиуми, работни съвещания, а също така и работни посещения за по-дълъг период във водещи световни академични институции. И тогава рецензент А съвсем лесно би се убедил в адекватността на планираните разходи за командировки като провери елементарните сметки приведени в обосновката по това перо на стр.55 от проектното предложение.

И ако рецензент А наистина е квалифициран експерт в конкретната научна област на проекта, той би трябвало да знае, че в европейските проекти в областта на фундаментално-теоретичните изследвания по някои от най-авторитетните рамкови програми (Marie Curie Research Training Networks, COST actions и други, в които има и участници сред членовете на настоящия проектен колектив) основната част (повече

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

от 50%) от общото финансиране отива за разходи за участие в международни мероприятия. Същото се отнася и за фундаментално-теоретичните проекти по линия на американската National Science Foundation.

Всъщност не е учудващо, че рецензент А демонстрира неразбиране за планираното съотношение на финансовите средства в т. 3.2. Ако съдим от коментара му по т.2.5 ("Необходимост от научното оборудване и съответствие с нуждите на научното изследване"), той очевидно си представя, че част от средствата би трябвало да се изразходват за закупуване на апаратура за някакви експерименти. С други думи рецензент А даже не е разбрал, че настоящият проект има фундаментално-теоретичен, а не научно-приложен или развоен характер.

3.4 План за разпространение на резултатите	4	2	3
Коментар (попълва се задължително)			
Планът за разпространение на резултатите включва стандартните форми на доклади, семинари, лекции, научна комуникация, създаване на Интернет страница. Не с предвижда търсене на варианти за популяризиране на знанията сред по-широк кръг потребители.			

Не сме съгласни с отнетата точка по този критерий, тъй като не приемаме критичната забележка на рецензент А, че „не се предвижда търсене на варианти за популяризиране на знанията сред по-широк кръг потребители“. Както вече бе подчертано във възражението ни по критерий 1.1 по-горе, основният прицел на педагогическите приложения на проекта не са средношколското образование и/или сферата на началното университетско образование. Основната цел е създаване на плодотворна образователна база за развитието на **млади учени** (магистри и докторанти) в условията на **реална и активна международна конкуренция на предния фронт на науката**. Както показва дългогодишният ни опит, „стандартните форми“ на разпространение на резултатите **винаги привличат по-широк кръг интересувачи се**, вкл. талантиливи студенти от младшите курсове, даже гимназисти.

Обща оценка на експерта (Сумата на точките по критерии 1,2,3,4)	100	57	96
Заклучение (ако е необходимо)			
Проектното предложение е с много висока научна стойност и попада по-скоро към фундаменталните изследвания, като малка част е свързана с образователната практика и широката приложимост. Всички членове от екипа са квалифицирани специалисти с широк опит в изпълнението на проекти.			

ЗАКЛЮЧЕНИЕ по рецензия А: Възразяваме срещу отнемането на всички 4 точки в рецензия А. Категорично не сме съгласни с фразата в заключението на рецензент А: "малка част е свързана с образователната практика и широката приложимост". Критичният анализ на неадекватните оценки на рецензент А и особено неадекватният му коментар към т.2.5 - плод на елементарно недоразумение, показват, че съответната ВНЕК е направила неудачен избор при назначаването за

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

рецензент А на лице с вероятно много добри общо-педагогически компетенции, но недостатъчно квалифициран за компетентно рецензиране в конкретната научна област на проекта.

ВЪЗРАЖЕНИЯ СРЕЩУ ОТНЕТИ ТОЧКИ В РЕЦЕНЗИЯ Б:

1.1 Съответствие на целите на изследването с приоритетна област, в която се кандидатства	5	3	3
Коментар (попълва се задължително)			
Изпълнението на проекта предполага постигане на нови научни резултати на предния фронт на теоретичната физика и математиката, но резултатите в педагогическата сфера са по подразбиране, като е спомената само целта за подготовка на кадри в областта на квантовата физика.			

Възразяваме най-енергично срещу отнемането на цели 2 точки от рецензент Б по този критерий. Фразата в коментара на рецензент Б „*резултатите в педагогическата сфера са по подразбиране, като е спомената само целта за подготовка на кадри в областта на квантовата физика*“ издава ясно факта, че рецензент Б не е квалифициран тесен специалист в конкретната научна област на проекта, защото изобщо не е схванал за какви точно научни направления става дума в проекта (схванал е само твърде общата и неинформативна ключова дума "квантова физика", но не е разбрал, че става още въпрос и за релативистка гравитация и астрофизика, за струнната единна теория на фундаменталните сили в Природата, в частност - фундаменталните взаимодействия между елементарните частици при (свръх)високи енергии, далеч надхвърлящи рамките на елементарната бакалавърска квантова механика, за нови фундаментални области в съвременната математика, и.т.н.).

Нека повторим аргументите ни от аналогичното възражение срещу рецензент А. Както е написано още в Анотацията на проектното предложение:

Проектът е ориентиран към две приоритетни области: (а) фундаментални научни изследвания с приложения в педагогическата област, с ударение върху съвременните аспекти в квантовата теория на полето и релативистката гравитация в контекста на струнната теория, основа на съвременната теория на релативистката квантова информация; (б) фундаментални научни изследвания във физиката на елементарните частици при високи енергии и структурата им, като основа за постигане на управляем ядрен синтез в направление „енергия и енергийна ефективност“. Целите на настоящия проект са: (i) да се придобият нови знания за структурата и поведението на материята на ултрамикроскопични и на галактически разстояния; (ii) да даде съществен принос към подготовката на висококвалифицирани специалисти за професионална им реализация в такива важни иновативни области на науката и технологиите като "релативистка квантова информатика" и "нови енергийни източници, базирани на субядрени процеси".

Точните и ясни формулировки в параграф „Цели на проекта“ от проектното предложение отстраняват всякакви възможни недоразумения относно смисъла на приоритета „Научни приложения в педагогическата област“ в контекста на нашия

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

проект, в частност отстраняват и недоразумението у рецензент Б, въз основа на което неоснователно са ни отнети 2 точки от общата оценка. В нашия проект не става дума за приложения в областта на гимназиалното или началното университетско образование (напр. бакалавърски курсове по основите на елементарната квантова механика или други базисни бакалавърски курсове в областта на квантовата физика изобщо), а за подготовката и развитието на млади учени-специалисти (магистри и докторанти) в реалните условия на изследванията на **предния фронт на световната наука**.

2.5 Необходимост от научното оборудване и съответствие с нуждите на научното изследване	3	1	2
Коментар (попълва се задължително)			
Необходимостта от научно оборудване се състои главно в осигуряване на сървъри с непрекъснато захранване, персонални компютри за всеки от участниците, три мултимедийни проектора с обслужващ ги лаптоп.			

В коментара на рецензент Б по този критерий **отсъства всякаква критична забележка**, която би оправдала отнемането на 1 точка, следователно, ние считаме това отнемане за неоснователно и категорично възразяваме срещу него. На стр.55 от проектното предложение е дадена ясна и подробна обосновка на исканите финансови средства за научно оборудване с аргументи, които са съвършено очевидни за всеки квалифициран специалист. Това ни дава основание отново да повторим нашето заключение, че подобно безоснователно и неаргументирано отнемане на точки демонстрира липсата на тясна квалификация и познаване „кухнята“ на съответната научна област от страна на рецензент Б.

3.2 Обоснован финансов план и мобилизация на ресурси от различни източници, включително финансиране от бизнеса	6	4	5
Коментар (попълва се задължително)			
Финансовият план е обоснован, но без мобилизация на ресурси от други източници.			

Възразяваме срещу отнемането на 1 точка по този критерий, тъй като критичната забележка за отсъствие на "мобилизация на ресурси от други източници" е **неоснователна**. Преди всичко, предвид тематиката на предлагания проект е съвършено нелогично да се очаква някакъв интерес за финансиране от страна на съвременния български бизнес поради преобладаващите крайно примитивни визии у нас за науката като "слугиня" на бизнеса, осигуряваща бързи и лесни печалби. От друга страна, странно защо рецензент Б е пропуснал да забележи, че тематиката на настоящия проект е тясно свързана с редица други авторитетни международни проекти с международно финансиране, в които участват членове на колектива (на стр.3 от проектното предложение са отбелязани само първите 3 такива международни проекта поради липса на място!). Не е нужно да обясняваме, че успешното изпълнение на споменатите международни проекти автоматически ще

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

допринесе за успешната реализация и на нашия проект, което съвсем очевидно представлява една легитимна форма на мобилизация на външни източници!

Обща оценка на експерта (Сумата на точките по критерии 1,2,3,4)	100	57	95
Заклучение (ако е необходимо)			
Предлаганият проект има висока стойност и се препоръчва за изпълнение.			

ЗАКЛЮЧЕНИЕ по рецензия Б: Възразяваме срещу отнемането на 4 точки от отнетите 5 точки в рецензия Б. Настояваме да бъдем информирани на какво основание е отказано финансиране на проекта след като рецензент Б в явна форма препоръчва финансиране.

ОБЩО ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на подробно изложената по-горе аргументация:

(А) Категорично възразяваме срещу неправомерното и необосновано отнемане на точки в рецензиите. Имаме сериозни основания да считаме и двамата рецензенти за **недостатъчно квалифицирани в конкретната научна област** на проекта. Най-недвусмислено тази недостатъчна компетентност проличава в коментара на рецензент А към т.2.5:

2.5 Необходимост от научното оборудване и съответствие с нуждите на научното изследване	3	1	3
Коментар (попълва се задължително)			
Научното оборудване е необходимо поради факта, че задачите са с научно-експериментален характер и това налага създаването на условия за изпълнението им			

По този критерий няма отнета точка, но съпровождащият коментар на рецензент А е плод на съществено **неразбиране на характера** на научните изследвания в проектното предложение. Нашите научни задачи и свързаните с тях педагогически аспекти имат **строго фундаментален теоретичен характер а не научно-експериментален такъв** и това е пределно ясно формулирано още в анотацията на проекта (цитираме):

(1) Гравитация – термодинамика, ентропия и квантово сплитане във физиката на черните дупки и пространствено-времеви портали ("wormholes"); (2) Дуалност между калибровъчни квантови теории на полето и гравитацията; (3) Квантова теория на полето и квантови компютри; (4) Математически аспекти – групово-теоретични и геометрични подходи в квантовата теория на полето и струнната теория; (5) Структура на нуклона.

(Б) Както бе многократно подчертано по-горе, изборът от страна на ФНИ на рецензенти А и Б, които вероятно притежават добра компетенция в стандартната педагогическа област (гимназиално и/или начално университетско образование), но в същото време им липсва достатъчна компетентност по проблемите на предния фронт на световната наука в природо-математическата област, се дължи на твърде

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

опростенческото разбиране за „приложение на научните изследвания в педагогическата област“ главно като обучение на средношколци и/или студенти от началните университетски курсове, при това най-вече и преди всичко – обучение в хуманитарните области при практическо **тотално пренебрежение към фундаменталните природо-математически науки**. Тази примитивна визия най-ярко проличава още при първия бегъл поглед върху твърде оскъдните публикувани данни за класираните проекти по конкурс-2012. Поради противозаконното засекретяване на най-съществените данни като спечелени точки, прагове за финансиране и, особено, данните за съответните приоритетно области, по които са класирани проектите, за последните единствено можем да съдим по заглавията на проектните теми. Сред тях не личи да има дори един класиран проект по приоритет „научни изследвания с приложение в педагогическата сфера“, който да е в областта на физическите или другите фундаментални природо-математически науки. Наистина странни и абсурдни разбирания на ФНИ за „общество на знанието“ и „интелигентния растеж“, с които неминуемо ставаме за смях пред международната академична общност!

(В) Подозираме, че рецензентите са следвали инструкции да изпълнят своеобразен "fine-tuning" на броя на точките в рецензиите си, така че от една страна този брой да е достатъчно висок, но от друга страна да се окаже точно под прага за финансиране.

(Г) Категорично настояваме да ни бъдат допълнително изпратени копия от аргументацията и основанията на решенията от заседанията на съответната Временна научна комисия и на Изпълнителния съвет на ФНИ, с които **въпреки високия брой получени точки в двете рецензии** (дори без отчитане на нашите възражения по тях) и въпреки високите крайни оценки в заключенията на рецензентите, **вкл. препоръката за финансиране**, проектът ни в крайна сметка е бил отхвърлен.

(Д) Категорично настояваме за публичен достъп до конкретна информация, вкл. темите, получените точки и прага за класиране, на всички класирани проекти по приоритетна област „Научни изследвания с приложение в педагогическата сфера“ .

Гореописаните наши констатации изцяло се вписват в добре известната на цялата наша научна общественост констелация във финансирането на научните изследвания в България:

(а) В Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“ **няма нито един представител на трите най-основни фундаментални природо-математически науки: физика, химия, математика!** При това положение не е за удивление, че ИС на ФНИ не притежава необходимата компетенция да избира адекватно наистина висококвалифицирани и уважавани, вкл. и на международно равнище, рецензенти за проекти по тематиката на споменатите по-горе три фундаментални науки. Същото

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

съображение се отнася и до адекватния избор на състава на Временните научни комисии, чието засекретяване вече само по себе си е свършено противозаконен акт!

(б) В резултат на описаната по-горе неправомерна деформация на представителството на основните научни области не е чудно, че сред спечелилите финансиране проекти от последната конкурсна сесия през 2012 год. тематиката на физическите науки във всички релевантни приоритетни области е застъпена с **абсурдно ниския смехотворен 1.6 %** (един и шест десети процента)!, противоречащ на всякакви визии за „общество на знанието“ и „интелигентен растеж“.

(в) Настоящите ни възражения и искания са частен случай от исканията на целокупната българска научна общественост за откритост и прозрачност на конкурсните процедури на ФНИ, за публичен достъп до информация свързана с класирането на проектите – точки, приоритети, резюмета на научната програма, а също така публичен достъп до информация свързана с приключили проекти – окончателни отчети, постигнати резултати, тотално финансиране.

За сведение на уважаемия ИС на ФНИ, а също и на двамата рецензенти А и Б, тук ще споменем, че някои от членовете на колектива на настоящия проект са участници в два особено успешни наскоро приключили проекти финансирани от ФНИ по конкурс "Идеи-2008": една група в ДО 02-257/18.12.2008 и друга група в ДО 02-288/18.12.2008. В тези два проекта са отчетени общо близо **200 (двеста) публикации!** по съответните тематики тясно свързани с тематиката на настоящия проект, повечето от които публикации излезли в най-авторитетните световни научни списания в областта на физическите и математическите науки, вкл. и 2 монографии издадени в чужбина. Заедно с това, както бе споменато по-горе, много от членовете на колектива са участници и в многобройни приключили неотдавна или текущи авторитетни международни проекти, в частност такива финансирани от Европейската комисия. Много от нашите партньори в тези международни проекти и колаборации са безкрайно учудени и даже шокирани от многобройните нередности и нарушения в изминалата сесия на ФНИ през 2012 год. Единственият принос на всички тези безобразия във ФНИ е да подриват и саботират изграждания с години и с огромни усилия от страна на сериозните висококвалифицирани български учени международен имидж на родната наука!

София, 25.01.2013 г.

За колектива по проект FFNNIPO_12_01038:

доц. д-р Лъчезар Георгиев,

зам.-директор на ИЯИЯЕ-БАН, ръководител на проекта

член-кор. на БАН, проф. дфн Валентина Петкова,

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

проф. дфн Димитър Бакалов,

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

ИНСТИТУТ ЗА ЯДРЕНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ И ЯДРЕНА ЕНЕРГЕТИКА

проф. дфн Владимир Добрев,

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

проф. дфн Емил Нисимов,

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

проф. дфн Светлана Пачева,

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

проф. дфн Радослав Рашков

Физически факултет на СУ, член на колектива на проекта

доц. д-р Пламен Божилов

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

доц. д-р Христо Димов,

Физически факултет на СУ, член на колектива на проекта

доц. д-р Недялка Стоилова

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта

доц. д-р Людмил Хаджииванов

ИЯИЯЕ-БАН, член на колектива на проекта